

РЕШЕНИЕ

№ 7237

гр. София, 30.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 02.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилка

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **6563** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.) във връзка с чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалбата на Националната здравноосигурителна каса (съгласно депозирано на 14.10.2022 г. по делото изрично писмено становище от пълномощника на оспорващия), представлявана от управителя чрез пълномощник юрк. О. против решение № 304/03.06.2022 г. на Комисията за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав по преписка № 143/2019 г. Обосновават се съображения за незаконосъобразност, поради съществено нарушение на процесуалните правила, неправилно прилагане на материалния закон и несъответствие с целта на закона - отменителни основания по чл. 146, т. 3-5 от АПК. Изтъква се, че в хода на административното производство не са взети предвид безспорните медицински аргументи на НЗОК, което е довело до липсата на прецизен фактически и правен анализ. Сочи се неправилност на извода на КЗДискр., че с Указание № РД-16-13/22.03.2019 г. за изменение и допълнение на Указание за работа със Списък с диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК в сила от 01.02.2015 г. са въведени дискриминационни критерии и изисквания към пациенти със заболяване Цьолиакия над 18 годишна възраст до датата на подаване на жалбата и образуване на производството. В подкрепа на това твърдение се посочва, че след образуване на преписката, управителят на НЗОК е утвърдил ново Указание №РД-16-64/13.11.2020 г.,

с което биологичният тест за доказване на диагнозата е отпаднал, като на негово място е въведено изискването за представяне от страна на пациентите само на резултати от серологично изследване - антитъканна трансглутаминаза (anti TTG), което се прави веднъж годишно. Излагат се доводи, че Указанието е съгласувано с БЛС съгласно чл. 39, ал. 3 от Н. за МД за 2020-2022 г., като липсва задължение за неговото съгласуване с неправителствени, пациентски или други организации. Въведените критерии и изисквания в Указанието, необходими за получаване от пациенти над 18 г. с Цьолиакия на диетични храни за специални медицински цели са чисто медицински, дадени от най-изявените специалисти по гастроентерология и като такива те не могат да бъдат предмет на оспорване от лица, които не са специалисти в тази област. Не на последно място се изтъква, че в решението на КЗДискр. липсват каквито и да е мотиви, че спрямо Г. З. – в лично качество от страна на НЗОК е упражнен „тормоз“ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. Претендира се отмяна на оспореното решение.

Ответникът Комисията за защита от дискриминация, чрез процесуалния си представител изразява становище за неоснователност на жалбата по съображения, подробно изложени в депозираните по делото писмени бележки. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованите страни Сдружение с нестопанска цел „Българска асоциация „Цьолиакия“ и Г. Б. З. чрез пълномощника си адв. Ч. изразява становище за недопустимост на жалбата, алтернативно за нейната неоснователност. Твърденията за недопустимост се обосновават с липсата процесуално правна легитимация на управителя на НЗОК да оспори решението на КЗДискр., тъй като не е страна в административното производство. Твърдението за неоснователност на жалбата се обосновават с ирелевантност на изложените в нея доводи, тъй като същите стоят извън процесния период, обхващащ съгласно разпоредбата на чл. 52, ал. 1 от ЗЗДискр. 3-годишен период, предхождащ датата на подаване на жалбата. Претендира се оставяне на жалбата без разглеждане като процесуално недопустима и прекратяване на производството, алтернативно нейното отхвърляне и присъждане на направените по делото разноски.

Заинтересованата страна УМБАЛ „Царица Йоана Исул“ЕАД не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав, като прецени събраните по делото доказателства и доводите на страните, намира за установено от фактическа страна:

Административното производство е образувано въз основа на жалба с вх. № 14-30-71 от 05.06.2019 г., подадена от С. „Българска асоциация „Цьолиакия“ и от Г. Б. З. чрез адв. Ч., в която са изложени оплаквания за осъществена дискриминация и тормоз по признаците „възраст“ и „увреждане“ спрямо лицата страдащи от Цьолиакия над 18 годишна възраст. В жалбата се посочва, че с решение №79/20.02.2018 г. по преписка № 439/2014 г. по описа на КЗДискр., Петчленен състав е установил, че „... установяването на пациентите с „Цьолиакия“, навършили 18-годишна възраст извън списъка на диетичните храни за специални медицински цели на НЗОК, ги поставя в положение на неравно третиране спрямо останалите пациенти, ненавършили 18-години, основано на възрастов признак и на основата на признак „увреждане“, тъй като и двете възрастови групи страдат от едно и също заболяване и спазват една и

съща диета.“. Решението е влязло в сила на 14.03.2018 г. С оглед това решение, НЗОК, вместо да отстрани дискриминационното възрастово ограничение в Списъка на диетичните храни за специални медицински цели, заплащани напълно или частично от НЗОК е издала Указание за изменение и допълнение на Указание за работа със списъка за диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК, прието с решение №РД-16-13/22.03.2019 г., в сила от 01.05.2015 г.). Сочи се, че в т. 4 на Указанието са поставени допълнителни изисквания към лицата над 18 години страдащи от „Цьолиакия“ за представяне на „1. Медицинска документация в подкрепа на диагнозата, която включва: - хистологичен резултат; - анамнеза и клинична изява в т.ч. и доказателства за поставена диагноза и провеждано лечение от детска възраст; - проведен биологичен тест в УМБАЛ “Царица Й.-И.“ - Клиника по обменни болести и 2. Рецептурна книжка с вписано заболяване „Цьолиакия“-К90.0“.

С разпореждане № 558/10.06.2019 г. на председателя на КЗДискр. е образувана преписка № 143/2019 г., която с оглед изложените в жалбата оплаквания за дискриминация по признаците: „възраст“, „увреждане“, „лично положение“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., както и „тормоз“ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. е разпределена за разглеждане на Петчленен заседателен състав. На свое заседание съставът е определил председател на състава и докладчик по преписката.

С решение № 456/19.08.2020 г. съставът е прекратил производството по преписка № 143/2019 г. в частта с оплаквания касаещи неизпълнение на даденото от КЗДискр. с решение № 79/20.02.2018 г. задължително предписание и е изпратил преписката на дирекция „Административно-правно обслужване“ за предприемане на действия по контрол по изпълнение на постановеното решение.

Страните са уведомени с нарочни съобщения за образуваното административно производство, като им е указано, че мога да депозират писмено становище и да представят доказателства в 7-мо дневен срок.

От така предоставената възможност се е възползвала НЗОК, която чрез пълномощника си юрк. О. е депозирала писмено становище вх. № 18-10-24/25.09.2019 г. Със становище вх. № 18-10-10/18.06.2020 г. за допълнение на становище от 25.09.2020 г. от пълномощника на ответника е пояснено, че НЗОК е отстранила визираната в жалбата на С. „Българска асоциация „Цьолиакия“ дискриминация по възрастов критерии за пациенти, страдащи от „Цьолиакия“ чрез утвърждаване от Надзорния съвет на нов Списък на диетични храни за специални медицински цели, заплащани напълно или частично от НЗОК (решение № РД-НС-04-34/06.04.2020 г.), в сила от 01.05.2020 г. В него е включена и диетичната храна „безглутеново брашно“, прилагана за пациенти с Цьолиакия, без възрастови ограничения, като същата е напълно заплатена от НЗОК. Утвърдено е Указание за работа със Списък на диетичните храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК №РД-16-36/29.04.2020 г., в което подробно са разписани специфичните изисквания за издаване на протокол за съответното заболяване (в случая-за цьолиакия), както за деца, тъка и за лица над 18 години.

В съответствие с изискванията на чл. 60, ал. 1 от ЗЗДискр. и чл. 26 от Правилата за производство пред КЗДискр. е изготвен доклад-заключение, в който са отразени фактическите установявания по преписката.

С уведомления за призоваване изх. №14-30-53/02.06.2020 г., № 18-10-8/02.06.2022 г. и №44-00-1487/02.06.2022 г. страните са уведомени за

насроченото на 24.06.2020 г. открито заседание.

На проведеното на 24.06.2020 г. открито заседание са приети представените до момента писмени доказателства, като заинтересована страна е конституирана УМБАЛ „Царица Й.-И. и на страните е предоставена възможност с писмени молби да направят и конкретизират доказателствените си искания.

От С. „Българска асоциация „Цьолиакия“ и Г. Б. З. е депозирано писмено искане вх. № 14-30-66/01.07.2020 г. за отвод на председателя на състава и докладчика.

С разпореждания № 1033/07.07.2020 г., №1187/28.07.2020 г. и №1489/12.10.2020 г. с оглед депозираните отводи от членовете на състава е извършена промяна в състава на заседателния състав.

От жалбоподателите е депозирано писмено искане по доказателствата вх. № 14-30-71/03.07.2020 г.

С решение № 66/19.01.2021 г. П. състав се е произнесъл по така направените доказателствени искания.

Със заповед № 16/20.04.2021 г. на председателя на КЗДискр. е възложено изготвянето на експертиза на външен експерт. От същото е депозирано становище вх. № 18-00-67/18.05.2021 г.

Преписката е разгледана в проведеното на 01.12.2021 г. открито заседание, на което са приети депозираните от страните писмени доказателства, изслушано е и е прието заключението на външния експерт и преписката е разгледана по същество. Съставът е счел, че преписката е изяснена от фактическа и правна страна и я е обявил за решаване.

Въз основа на така проведеното административно производство е издадено оспореното решение №304/03.06.2022 г., с което на основание чл. 65 във връзка с чл. 40, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗДискр. е установено, че спрямо С. „Българска асоциация „Цьолиакия“, представлявано от председателя на УС Г. Б. З. и спрямо Г. Б. З. в лично качество е осъществена дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 и чл. 3, ал. 2 от ЗЗДискр. по признаци „възраст“, „увреждане“ и „лично положение“, както и „тормоз“ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. от страна на Националната здравноосигурителна каса във връзка с поставянето на допълнителни изисквания за получаване на „диетични храни за специални медицински цели“ спрямо лица над 18-годишна възраст, страдащи от заболяването „Цьолиакия“ и заболяванията включени в М.-10, К90.0 съдържащи се в т. 1 и т. 3 на раздел II „Необходими документи и специфични изисквания за получаване на диетични храни за специални медицински цели“ в Указание № РД-16-13/22.03.2019 г. за изменение и допълнение на Указание за работа със списък на диетичните храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК (в сила от 01.02.2015 г.) в сравнение с лицата под 18-годишна възраст, страдащи от Цьолиакия и на основание чл. 47, т.1-4 от ЗЗДискр. на НЗОК е дадено предписание да предприеме своевременно мерки, необходими за осъществяване на процедурата по получаване на диетични храни за специални медицински цели, предвидени за пациенти със заболяване „Цьолиакия“ в Република България по начин, по който да се постигне качествено здравеопазване с възможност за ползване на храни необходими за опазване и съхраняване на телесното им здраве и живот.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, като подадена против акт, който

подлежи на оспорване, в преклузивния срок по чл. 68 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 149, ал. 1 от АПК.

В титулната част на жалбата като жалбоподател е посочен „Управителя на Националната здравноосигурителна каса“ чрез процесуалния представител гл. юрисконсулт К. О.. Към жалбата е приложено пълномощно за представителна власт, както по отношение на управителя на НЗОК, така и на самата НЗОК. С оглед възражението на пълномощника на заинтересованата страна за недопустимост на жалбата от пълномощникът на оспорващия е депозирано писмено становище с изрично волеизявление за депозиране на жалбата от НЗОК, представлявана от управителя, в качеството му на орган на управление, съгласно чл. 6, ал. 3 от Закона за здравното осигуряване и издател на Указанията, по отношение на които е установено нарушение на антидискриминационното законодателство.

С оглед на това, настоящият съдебен състав намира за неоснователно твърдението на пълномощникът на оспорващия за недопустимост на жалбата, предвид липсата на процесуално правна легитимация на управителя на НЗОК да оспори решението на КЗДискр., тъй като не е страна в административното производство.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Решението е постановено от компетентен орган. Съобразно ЗЗДискр. и Правилника за устройството и дейността на КЗДискр., както и Правилата за производство пред КЗДискр., след подаване на жалбата е образувано производство, като с оглед изложените оплаквания в жалбата на Сдружение с нестопанска цел „Българска асоциация „Цьолиакия“ и Г. Б. З. за осъществена дискриминация по защитените признаци „възраст“, „увреждане“, „лично положение“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., както и „тормоз“ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. същата е разпределена за разглеждане на Петчленен заседателен състав. Разпоредбата на чл. 64, ал. 1 от ЗЗДискр. постановява, че „решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него“, което изискване в настоящия казус е изпълнено, като не е налице особено мнение на член от състава. С оглед на това, настоящият съдебен състав намира, че не е налице предпоставката за отмяна на атакувания акт - липса на компетентност по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК.

Оспореното решение е издадено и в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му, съгласно разпоредбите на чл. 65, т. 5 и чл. 66 от ЗЗДискр във връзка с чл. 59, ал. 2 АПК. Резултатът от производството пред КЗДискр. е писмено обективиран в решение № 304/03.06.2022 г. на КЗДискр., Петчленен заседателен състав, в което са посочени наименованието на органа, който го е издал, фактическите и правните основания за издаването му, разпоредителна част, както и пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва.

Комисията се е произнесла по допустима жалба, като изрично е съобщила срока по чл. 52, ал. 1 от ЗЗДискр. При образуване на административното производство, не са били налице отрицателни процесуални предпоставки, възпрепятстващи образуването на производството и разглеждането на жалбата по същество. В изпълнение на чл. 55 от ЗЗДискр., КЗДискр. е реализирала предвидената в специалния закон процедура по проучване, като е изискала и приложила по преписката становищата на участниците в производството. Спазено е и изискването на чл. 62 от ЗЗДискр. за насочване към помирителна процедура. На страните е гарантирано правото да се запознаят със събраните по преписката материали на

основание чл. 59, ал. 3 от ЗЗДискр, предоставена им е възможност да обективират своите възражения, като предоставят допустими, необходими и относими към спора доказателства. При проведеното проучване и при събиране на необходимите и относими доказателства органът е извършил пълно, обективно и всестранно изясняване на релевантните за случая факти в съответствие с разпоредбите на чл. 35 и чл. 36, ал. 1 от АПК. Изложеното обуславя извод за липсата на съществени процесуални нарушения при изясняване на обективната истина, съответно спазени са основните принципи на процеса, гарантиращи равенството на страните в производството, тяхното активно участие, вкл. и при събирането на доказателства /чл. 8, чл. 34 и следващите от АПК/.

Съдът приема, че оспореното решение е съответно и на приложимите материалноправни норми и на целта на закона, формулирана в чл. 2 от ЗЗДискр. - осигуряване на всяко лице на право на равенство пред закона, равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот и ефективна защита срещу всички форми на дискриминация.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Нормите на ал. 2 и ал. 3 на чл. 4 от ЗЗДискр. съдържат определение на понятията „пряка дискриминация“ и „непряка дискриминация“, като и в двата случая санкционираният от закона вредоносен резултат се изразява в поставянето на отделни лица или категория лица в по-неблагоприятно положение от други, при сравними сходни белези. По смисъла на ал. 2 на същата норма пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Тормозът, на основа на признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр., също се смята за дискриминация по силата на чл. 5 ЗЗДискр. Същият се определя от закона като всяко нежелано поведение на основата на защитените признаци, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда (§ 1, т. 1 ДР ЗЗДискр.). При всички случаи, за да е съставомерно деянието, неравното третиране или тормозът следва да са обусловени от защитен от закона признак. В този смисъл, освен нежелано поведение е необходимо да се докаже, че това поведение е обусловено от някой от признаците, посочени в чл. 4 от ЗЗДискр, като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка

между неблагоприятното отношение и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона. Нежелано е поведението, което създава отрицателни чувства, емоции и преживявания на лицето, към което е насочено.

По делото не е налице спор, че с решение № 79/20.02.2018 г., на КЗДискр., постановено по преписка №439/2014 г. (влязло в сила на 14.03.2018 г.) е установено, че НЗОК, чрез въвеждане на възрастов критерии като условие за предписване и получаване на безглутеново брашно, в частта маркирана с М. код 90.0 от Списъка на диетични храни за специални медицински цели на НЗОК, изготвен по реда на Глава втора от Наредба № 10/24.03.2009 г. спрямо лицата навършили пълнолетие, страдащи от заболяването Цьолиакия е извършила непряка дискриминация в нарушение на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. на основата на признаците „увреждане“ и „възраст“. Същото е мотивирано с факта, че в Списъка на диетичните храни за специални медицински цели на НЗОК, изготвен по реда на Глава втора от Наредба № 10/24.03.2009 г. и приет с решение №РД-УС-04-74/26.05.2009 г. в частта отнасяща се до заболяването Ц. с М. код 90.0, като условие за предписване и получаване на безглутеново брашно е посочено, че право на такова имат единствено „деца на възраст до 18 години“.

С решение на НС на НЗОК №РД-16-13/22.03.2019 г. е прието Указание за изменение и допълнение на Указание от 01.02.2015 г. за работа със списък на диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК, с което не е коригиран списъка, а са въведени допълнителни изисквания към болните от Цьолиакия на възраст над 18 години, с оглед предписването и получаването на диетични храни за специални медицински цели. В раздел Втори от визираните Указания, озаглавен „Необходими документи и специфични изисквания за получаване на диетични храни на специални медицински цели „ в таблица № 1 „Специфични изисквания за издаване на протокол по конкретни заболявания“, ред 4 Цьолиакия (К90.0) се променя, като по отношение на лицата над 18 години се въвеждат следните специфични изисквания за медицинска документация: „1. Медицинска документация в подкрепа на диагнозите, която включва: - хистологичен резултат; - анамнеза и клинична изява, в т.ч. и доказателства за поставена диагноза и провеждано лечение от детска възраст; - проведен биологичен тест в УМБАЛ „Царица Й. - И.“ - Клиника по обменни болести и 2. Рецептурна книжка с вписано заболяване „Ц.“ - К90.0“

Жалбата на С. „Българска асоциация „Цьолиакия“ и на Г. Б. З. е

депозирана на 05.06.2019 г.

Фактическият състав на пряката дискриминация изведен от цитираната разпоредба на [чл. 4, ал. 2](#) от [ЗЗДискр.](#) изисква задължително извършване на съпоставка с третирането на друго лице при сравними сходни обстоятелства, при която да се установи, че жалбоподателят е третиран по-неблагоприятно от това лице и то въз основа на един от защитимите по [чл. 4, ал. 1](#) от [ЗЗДискр.](#) признаци.

Въз основа на събраните в хода на административното производство писмени доказателства безспорно се установява наличието на защитените признаци „възраст“, „увреждане“ и „лично положение“. До датата на приемане на Указание за изменение и допълнение на Указание от 01.02.2015 г. за работа със списък на диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК (решение на НС на НЗОК №РД-16-13/22.03.2019 г.) лицата над 18-годишна възраст са изцяло изключени от Списъка на диетичните храни за специални медицински цели на НЗОК. С приемането на визираното Указание, макар и да не е коригиран списъка, лицата над 18-годишна възраст, болни от Цьолиакия, са включени като правоимащи диетични храни, но спрямо тях са въведени допълнителни изисквания за предписването и получаването им. Налице е различно третиране според възрастта (навършили и ненавършили 18 години) на лицата болни от Цьолиакия.

Разпоредбата на чл. 2 от Конвенцията за правата на хората с увреждания определя като „дискриминация по признак увреждане“ всякакво правене на разлика, всякакви ограничения или изключения, основаващи се на увреждане, имащи за цел или последица нарушаване или отменяне на зачитането, признаването или равноправното упражняване на всички права на човека и основни свободи в политическата, икономическата, социалната, културната, гражданската или всяка друга област. Това включва всякакви форми на дискриминация, включително отказ за предоставяне на разумни улеснения.“ От изслушаното в хода на административното производство заключение на външен експерт - специалист по гастроентерология е видно, че заболяването Цьолиакия е автоимунно заболяване, доживотно, което не се лекува, като качеството на живот и доброто общо състояние на болните може да бъде постигнато единствено чрез спазване на строга ежедневна доживотна безглутенова диета.

Законодателят не е дал легално определение на защитения признак "лично положение" и за разлика от другите защитени признаци, които са трайни, същностни характеристики на човека, защитеният признак

"лично положение" няма еднозначно, изначално прието в закона обективно съдържание. Това предполага и налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и, който отчита универсалния (материален и персонален) обхват на закона. (решение № 2031 от 10.02.2012 г. по адм. д. № 2055/2011 г., ВАС). В случая в понятието „лично положение“ като значим и същностен белег се включва заболяване от Цьолиакия на лице над 18 годишна възраст.

Релевантна към настоящия спор е и нормата на чл. 3 от Конвенцията за правата на хората с увреждания, която задължава държавите - страни по Конвенцията да се консултират тясно със и да ангажират активното участие на хората с увреждания и на организациите, които ги представляват при разработването и прилагането на необходимото законодателство и политики при прилагането ѝ.

В случая липсват доказателства НЗОК да е изпълнила това си задължение и да е изисквала становището, респ. да е съгласувала приемането на правилата за отпускане на медицински храни за болните от Цьолиакия с тях, респ. с обществени организации, създадени в защита на правата им.

Тормозът, на основа на признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр., също се смята за дискриминация по силата на чл. 5 ЗЗДискр. Същият се определя от закона като всяко нежелано поведение на основата на защитените признаци, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда (§ 1, т. 1 ДР ЗЗДискр.). При всички случаи, за да е съставомерно деянието, неравното третиране или тормозът следва да са обусловени от защитен от закона признак. В този смисъл, освен нежелано поведение е необходимо да се докаже, че това поведение е обусловено от някой от признаците, посочени в чл. 4 от ЗЗДискр, като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона.

От ответника не са представени доказателства за наличието на обективни причини наложили въвеждането на посочените специфични изисквания (т. 1 и т. 3 от Указанието) за лицата над 18 години болни от Цьолиакия за предписването и получаването на безглутеново брашно. Не е обоснована и преследваната законова цел с поставянето на тези допълнителни изисквания, доколкото липсва установяване на необходимостта от извършване на биологично изследване в точно определеното от

административния орган лечебно заведение, както и липсата на яснота и точност при определяне на периодичността на извършване на това изследване. Всичко това дава основание на настоящият съдебен състав да приеме, че спрямо страдащите от заболяване Ц. над 18 години е осъществено неравно третиране по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. по признак „възраст“, „увреждане“ и „лично положение“. Доколкото, поставените специфични условия за получаване на специална храна за медицински цели от лицата над 18 години страдащи от Цъолиакия са унижителни и накърняващи достойнството на този кръг лица, то налице е и осъществена дискриминация под формата на тормоз по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр., в каквата насока са и мотивите в оспореното решение.

Ирелевантни към законосъобразността на оспореното решение са доводите на процесуалния представител на ответника за липсата на осъществена дискриминация, тъй като с Указание №РД-16-64/13.11.2020 г. е извършено изменение в Указание за изменение и допълнение на Указание от 01.02.2015 г. за работа със списък на диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК (решение на НС на НЗОК №РД-16-13/22.03.2019 г.), с което биологичният тест за доказване на диагнозата е отпаднал, като на негово място е въведено изискването за представяне от страна на пациентите само на резултати от серологично изследване - антигъканна транслугтаминаза (anti TTG), което се прави веднъж годишно. Визираното указание от 13.11.2020 г. е прието след образуване на административното производство, което има за предмет период три години преди датата на депозиране на инициращата го жалбата - 05.06.2019 г.

В обобщение на изложеното настоящият съдебен състав намира жалбата за неоснователна, което налага отхвърлянето ѝ.

При този изход на спора, своевременно направеното от процесуалния представител на ответника искане за присъждане на разноски следва да бъде уважено, като оспорващият бъде осъден на основание чл. 143, ал. 3 от АПК да заплати на КЗДискр. юрисконсултско възнаграждение, в размер на 100 лв., съобразно установения минимален размер по чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ връзка с чл. 37 ал.1 от ЗПП.

На основание чл. 143, ал. 4 от АПК основателно е искането на заинтересованите страни Сдружение с нестопанска цел „Българска асоциация „Цъолиакия“, представлявано от председателя на Управителния съвет Г. Б. З. и лично на Г. Б. З. за присъждане на разноски, които са в претендиран и доказан размер 700 лева за адвокатско

възнаграждение, съобразно договор за правна защита и съдействие.
Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Националната здравноосигурителна каса, представлявана от управителя чрез пълномощник юрк. О. против решение № 304/03.06.2022 г. на Комисията за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав по преписка № 143/2019 г.

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса, представлявана от управителя да заплати на Комисията за защита от дискриминация разноски по делото в размер на 100 (сто) лева.

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса, представлявана от управителя да заплати на Сдружение с нестопанска цел „Българска асоциация „Цьолиакия“, представлявано от председателя на Управителния съвет Г. Б. З. и лично на Г. Б. З. разноски по делото в размер на 700 (седемстотин) лева.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: